

Lov har givet en saadan Bestemmelse, uden at det derfor behøver at være en nødvendig Følge, at ogsaa denne Lov skulde indeholde det Samme. Jeg har opfattet det Endringsforslag, som er stillet af Udvalget til § 1, saaledes, at det i Virkeligheden vil give til Regjeringen hele den Frihed, som den høitærede Finansminister vindicerede Nødvendigheden af. Jeg erkjender nemlig ubetinget, at, skal Statsbanedriften overhovedet være nyttig, er det en absolut og nødvendig Bestemmelse, at den Statsmyndighed, som er sat i Epidsen derved, rører sig med en vis Frihed og ikke skal være indskrænket til at søge den Lovgivende Magts Medvirkning, hver Gang det er nødvendigt i Samfærdselens Løb at gjøre større eller mindre Forandringer. Man maa kunne have den Tillid til den Statsmyndighed, som er sat i Epidsen for Banerne, at den ikke mindre end en privat Vænes Bestyrelse vil søge at ramme de forskellige Interesser paa bedste Maade. Der kan selvfølgelig altid være en Dissens tilstede, men i saadanne Tvivlstilfælde bør dog altid Retten ligge hos den eksekutive Myndighed paa dette Omraade. Thi kun derved vil det være muligt at bringe hele Driften under en saa let overfuelig Ordning, at den virkelig kan fyldestgjøre Fordringerne. Skulde Statsbanedriften foruden de øvrige Ulemper, der klæbe ved den, sammenlignet med den private Drift, være henvist til i Stort og Smaat at skulle søge en Stadfæstelse hos to Kamre paa de Forandringer, der maatte gjøres, vilde det hele System være meget langt fra at arbejde med Jernbanefart og vilde i Virkeligheden gaa i en fuldstændig Sneklegang, for ikke at sige Kæbsegang. Vi vide tilstrækkelig, hvad det vil sige, at Sager skulle forhandles gennem begge Thing; vi vide, hvilket Tidsspilde det medfører, og hvor store Vanfælgeligheder det kan koste at faae en Sag hurtigt igjennem. Men den Art Sager bør efter min Mening aldrig være Gjenstand for Overveelse i lovgivende Forsamlinger, thi, hvis vi her skulde gaa ind paa Løstbestemmelser og gaa ind paa Driftsplaner, selv i store Træk, vilde der ikke være nogen Ende paa vore Betænkkeligheder, og der vilde aldrig kunne være nogen Mulighed for at faae nogen praktisk god Afgjørelse. Jeg betragter derfor det Endringsforslag, der er stillet af Udvalget, og som jeg for mit Vedkommende har tiltraadt, som i Virkeligheden identisk med de to sidste Linier af § 1, sigtende til det Samme som det, den høitærede Finansminister nu i Overensstemmelse med Motiverne har erkjendt at være disse Liniers Hensigt, men friggjort fra de Ulemper, som jo ellers vilde kunne flyde deraf. Og blandt disse Ulemper, gjentager jeg, er der for mig særlig den, at den nuværende Affattelse vil bringe Banerne paa en selvmodsigende Maade ind under en Række af Regulativer og Bestemmelser, som de dog ikke skulde falde ind under. Det vil fremgaa af disse Uttringer, at jeg i Realiteten ganske

dele den høitærede Finansministers Mening, og at for mit Vedkommende Meningsforskjelligheden kun bestaar deri, at jeg har opfattet Endringsforslaget som givende Finansministeren den Ret, han netop ønsker at faae. Skulde der altsaa være nogen anden Redaktion, som den høitærede Finansminister mente at burde foretrække, og som ikke var aaben for de Mangler, som han mener knytte sig til vort Endringsforslag, eller for de Mangler, der efter vor Mening knytte sig til de to sidste Linier i Udstaets § 1, ser jeg ikke, at dette skulde møde nogen særlig Vanfælgelighed. Paa dette som paa andre Omraader maa vi jo erkjende, at det er meget vanfælgeligt at drage bestemte Grændser. Der maa paa disse Punkter være en gjensidig Forsaaelse tilstede, og for ikke at opfattes urigtigt, skal jeg bemærke, at en saadan Forsaaelse maa kunne være til, albeles uafhængig af tilfældige politiske Meningsforskjelligheder. Vi bevæge os her paa et Gædet, hvor der er Tale om de økonomiske Interesser og deres hensigtsmæssigste Realisation, og det bør slet ikke være vanfælgeligt i den Henseende at enes, selv om man i mange andre Punkter staar skarpt mod hinanden. Omraadet er, som sagt, sværende, bestemte Grændser lade sig ikke drage. Ved Siden af det, jeg før fremhævede om Nødvendigheden af, at Regjeringen havde den fornødne Myndighed til selv og paa eget Ansvar at handle i Jernbanespørgsmaal, kan jeg ikke undlade at fremhæve, at der paa den anden Side ganske vist er væsentlige Principer, væsentlig store Grundfætninger, om hvilke det er ønskeligt, at nu og da Forhandling kan finde Sted. Thi ligesaa vist, som vi kunne have Interesse af, at vort Postvæsen er ordnet paa en vis Maade, og derfor for Ar for nye Reformers, og ligesaa vist som f. Ex. vort Telegrafvæsen maa være af Vigtighed for os Alle og jevnlig kan være Gjenstand for vore Forhandlinger, ligesaa vist kan der ogsaa være Meget paa Jernbanernes Omraade, om hvilket det er ønskeligt, at Regjeringen og Rigsdagen forhandle med hinanden. Men det er kun Retten til at skride afgjørende ind, som jeg ikke tror, det gaar an at knytte til nogen Beslutning af begge Rigsdagens Afdelinger; og i den Henseende forekommer det mig da ogsaa, at den høitærede Finansminister fremførte et Argument af stor Vægt, idet han nemlig hævdede for Regjeringen Retten og Myndigheden til at kunne handle, selv om der maatte være Dissens mellem Rigsdagens to Kamre om et eller andet Punkt vedrørende Jernbanedriften. Den samme noget sværende Grænse indtræder jo ligeledes paa det Spørgsmaal, som dreier sig om, hvad der skal ske i Overdragelsen Dødblik med forskellige Embeds- og Bestillingsmænd under den nuværende Vanekomplex. Det er fra Udvalgets Side anerkjendt, at Lømpelighed og Billighed bør gjøres gjældende, medens der er spjætet til, at Rigsdagens Billigelse vil være nødvendig til Bevillingen